הִלְכוֹת פֶּסַח סִימָן תסב

סד. בְּאֵר הַגּוֹלָה

בְּשָׁעַת הַדָּחַק (יט) לְצָרְכֵי חוֹלֶה אוֹ זָקֵן הַצָּרִיךְ לָזֶה: **ה** יְהַלֵּשׁ עִסָּה (כ) בְּמֵי פֵּרוֹת, טוֹב לַעֲשׂוֹתָהּ (ט) פָּחוֹת מִשְּׁעוּר עֶשְׂרוֹן כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּתְחַיֵּב בְּחַלָּה: **ו** (כא) חִטָּה שֶׁנִּמְצֵאת בְּדָבֵשׁ אוֹ (י) [יא] בְּיַיִן וְחָמֵץ, (כב) מֻתָּר

ז סמ״ק סימן רי״ט בשם רבנו נתנאל מפני שאינה מקבלת טמאה ואסור לשרפה ואסורה

לְטַמֵּאִים כִּדְלַעֵיל בְּסוֹף סִימָן תנ״ז בְּהַגָּ״ה, עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שכ״ד (ס״ד). **ח** טוּר וּדְלֹא כְּהַיְרוּשַׁלְמִי (פרק ב ה״ז) וְכֵן כָּתַב הָרא״ש בְּפֶרֶק ב׳ דְּפְסָחִים (הי״ג).

בְּאֵר הֵיטֵב

דְּלֹא כְּעוֹלַת שַׁבָּת (סק״ג): **ה (ט) פָּחוֹת.** וְט״ז (סק״ב) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) כָּתְבוּ דְּיִפְרִישׁ בְּלֹא בְּרָכָה וְיִלּוֹשׁ כַּשִּׁעוּר. עַיֵּן חק יַעֲקֹב (סק״ט): **ו (י) בְּיַיִן.** וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים כָּשֵׁם הָרַשְׁבָּ״ץ (בית שמרונה מאמר חמץ ח״ג ד״ה והנה) דְּיַיִן צְמוּקִים אוֹ דְּבַשׁ צְמוּקִים שֶׁנַּעֲשָׂה עַל יְדֵי מַיִם שֶׁנִּשְׁתַּנָּה טַעְמוֹ לְגַמְרֵי, הֲוֵי כְּמֵי פֵּרוֹת גְּרִידָא כִּי הַמַּיִם שֶׁשָּׁרוּ בָּהֶם הַצְּמוּקִים נִשְׁתַּנָּה בְּרִיָּתָם, וְכֵן הַסְּכָמַת הַמַּגִּ״ט (ח״א סי׳ תנב) וּמַהֲרִי״ט (ח״ב או״ח סי׳ ב). וְהָכָא צְבִי בְּתִשְׁבֻּתוֹ סִימָן (ק״א) [ק״מ] כָּתַב לְהַלָּכָה לְמַעֲשֶׂה דְּבָיִן צְמוּקִים שֶׁלָּנוּ אָסוּר לְלוֹשׁ בְּפֶסַח, כִּי אֵין דִּינוֹ כְּיַיִן גָּמוּר אֶלָּא כְּיַיִן מָזוּג, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּיֵד אַהֲרֹן (הגב״י). וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח) שֶׁהִנִּיחַ בְּצָרִיךְ עִיּוּן בְּחִטָּה שֶׁנִּמְצֵאת בְּמֵי דְּבַשׁ שֶׁקּוֹרִין מע״ד וּכְהָאי גַּוְנָא, אִי מִיקְרֵי מֵי פֵּרוֹת כֵּיוָן שֶׁנִּשְׁתַּנָּה טַעְמוֹ עַל יְדֵי בִּשּׁוּל. וְט״ז הֵבִיא מַעֲשֶׂה פַּעַם אֶחָד הֵבִיא מִשָּׁרֶת כְּלִי עִם דְּבַשׁ הַנִּקְרָא מע״ד לִשְׁתּוֹת וְנִמְצָא בּוֹ חִטָּה אַחַת, וְהַהִיר הַדְּבַשׁ לִשְׁתּוֹת לְפִי שֶׁאֵין אוֹסְרָת בְּצוֹנֵן. עַיֵּן סִימָן תס״ו (ס״ז) סָעִיף קָטָן (י״ז) [י״ח] בַּבֵּאוּרִים. וּלְעִנְיַן אִם נִמְצָא חִטָּה בְּשִׁמֶּן אֲפוּי רוֹתְחִים, בְּשֶׁל״ה (מסס פסחים, נר מצוה אות כג) אוֹסֵר מֵאַחַר שֶׁהָיְתָה שְׁרוּיָה בְּמַיִם. וְאֵלֶיהָ זוּטָא (סק״ג) כָּתַב שֶׁנָּזְקְנוּ פֶּסֶק לְהַשָּׁהוֹתוֹ אַחַר פֶּסַח. וּבְתִשְׁבֹּצֶת צֶמַח צֶדֶק סִימָן קכ״ב פֶּסֶק לְהַתִּיר דְּהַמַּיִם כְּבָר נִתְנַגְּבוּ, עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) לְהַתִּיר, וְסַיִּם אַף בְּמִינֵי טִגּוּן שֶׁשּׁוֹרִין הַמַּצָּה בְּמַיִם וְאַחַר כָּךְ סוֹחֲטִין אוֹתָם וְלָשִׁין אוֹתָם בְּשֶׁמֶן וְנָפַל לְתוֹכָהּ חִטָּה, יֵשׁ לְהַחְמִיר דְּנִשְׁאָרִין בְּתוֹכוֹ מַיִם בְּעֵין דְּאִי אֶפְשָׁר לְסָחֲטָן לַגְמָרֵי, עַד כָּאן. אֲבָל הַפֵּרוֹת חָדָשׁ סוֹף סִימָן תס״ז (סט״ז) דַּעְתּוֹ לְהַחְמִיר כִּדְבָרֵי הַשְּׁלָ״ה וְעַיֵּן בֵּית יַעֲקֹב סִימָן צ״ט. נִשְׁאֲלְתִּי עַל לְעִקֵּ״ךְ שֶׁנִּלּוֹשׁ בְּדֶבֶשׁ בְּלִי מַיִם שֶׁשָּׁכַח וְלֹא הִכְרוּ קֹדֶם פֶּסַח מַה דִּינוֹ. וְאָמַרְתִּי לְמַכֵּר אוֹתָם לְאֵינוֹ יְהוּדִי, מַאַחַר שֶׁלֹּא נִזְהַר בִּשְׁעַת לִישָׁה לְלוֹשׁ אוֹתָהּ עַל דַּף שֶׁאֵינוֹ שֶׁל חֹמֶץ

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

בְּחק יַעֲקֹב (סק״ב) שֶׁכָּתַב שֶׁכָּל שֶׁהַמֵּי פֵּרוֹת נִתְבַּטְּלוּ בְּשִׁשִּׁים הֵנִי לְחֶם עֹנִי, וְאַף עַל גַּב דִּבְלַחְמֵי תּוֹדָה הוּא פָּחוֹת כּוֹ׳. וְלִפּוֹם רִיהְטָא נִרְאֶה דְּדַוְקָא אִם הוּא פָּחוֹת מִשִּׁשִּׁים בְּמַיִם, אֲבָל אִם הוּא פָּחוֹת מִשִּׁשִּׁים מֵחֲמַת הַקֶּמַח אֶפְשָׁר שֶׁיֵּשׁ לָחֹשׁ שֶׁהַקֶּמַח אֵינוֹ מְבַטֵּל מַה שֶּׁנִּלּוֹשׁ עִמּוֹ, דְּלִטְעָמָא עֲבִיד, כִּדְאִמְרִינַן בְּכֵיצָה (לט.) דְּמַיִם וּמֶלַח לֹא בָּשִׁילִי גַּבֵּי עִסָּה, וְאִם כֵּן כֵּיוָן שֶׁהַשְּׁמֶן נָתַן טַעַם בַּמַּיִם שֶׁלָּשׁוּ בָּהֶם הַחִטִּים, לֹא נִתְבַּטֵּל מֵחֲמַת רִבּוּי הַקֶּמַח בְּשִׁשִּׁים, רַק דְּמִצַּד הָרִבּוּי עַל כָּל פָּנִים לֹא מִיקְרֵי מֵצָּה עֲשִׁירָה, וְאִם כֵּן גַּם לְדִידָן בְּמִצָּה יֵשׁ לוֹמַר כֵּן: **ו (י) בְּיַיִן.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּמַהֲרַי״ט (סי׳ סד) כְּתָב דְּאִם שָׁרְשָׁה בְּמֵי פֵּרוֹת כֵּיוָן שֶׁנִּשְׁתַּנָּה טַעְמוֹ עַל יְדֵי בִּשּׁוּל. וְט״ז הֵבִיא מַעֲשֶׂה פַּעַם אֶחָד הֵבִיא מִשָּׁרֶת כְּלִי עִם דְּבַשׁ הַנִּקְרָא מע״ד לִשְׁתּוֹת וְנִמְצָא בּוֹ חִטָּה אַחַת, וְהַהִיר הַדְּבַשׁ לִשְׁתּוֹת לְפִי שֶׁאֵין אוֹסֶרֶת בְּצוֹנֵן. עַיֵּן סִימָן תס״ו (ס״ז) סָעִיף קָטָן (י״ז) [י״ח] בַּבֵּאוּרִים. וּלְעִנְיַן אִם נִמְצָא חִטָּה בְּשִׁמֶּן אֲפוּי רוֹתְחִים, בְּשֶׁל״ה (מסס פסחים, נר מצוה אות כג) אוֹסֵר מֵאַחַר שֶׁהָיְתָה שְׁרוּיָה בְּמַיִם. וְאֵלֶיהָ זוּטָא (סק״ג) כָּתַב שֶׁנָּזְקְנוּ פֶּסֶק לְהַשָּׁהוֹתוֹ אַחַר פֶּסַח. וּבְתִשְׁבֹּצֶת צֶמַח צֶדֶק סִימָן קכ״ב פֶּסֶק לְהַתִּיר דְּהַמַּיִם כְּבָר נִתְנַגְּבוּ, עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) לְהַתִּיר, וְסַיִּם אַף בְּמִינֵי טִגּוּן שֶׁשּׁוֹרִין הַמַּצָּה בְּמַיִם וְאַחַר כָּךְ סוֹחֲטִין אוֹתָם וְלָשִׁין אוֹתָם בְּשֶׁמֶן וְנָפַל לְתוֹכָהּ חִטָּה, יֵשׁ לְהַחְמִיר דְּנִשְׁאָרִין בְּתוֹכוֹ מַיִם בְּעֵין דְּאִי אֶפְשָׁר לְסָחֲטָן לַגְמָרֵי, עַד כָּאן. אֲבָל הַפֵּרוֹת חָדָשׁ סוֹף סִימָן תס״ז (סט״ז) דַּעְתּוֹ לְהַחְמִיר כִּדְבָרֵי הַשְּׁלָ״ה וְעַיֵּן בֵּית יַעֲקֹב סִימָן צ״ט. נִשְׁאֲלְתִּי עַל לְעִקֵּ״ךְ שֶׁנִּלּוֹשׁ בְּדֶבֶשׁ בְּלִי מַיִם שֶׁשָּׁכַח וְלֹא הִכְרוּ קֹדֶם פֶּסַח מַה דִּינוֹ. וְאָמַרְתִּי לְמַכֵּר אוֹתָם לְאֵינוֹ יְהוּדִי, מַאַחַר שֶׁלֹּא נִזְהַר בִּשְׁעַת לִישָׁה לְלוֹשׁ אוֹתָהּ עַל דַּף שֶׁאֵינוֹ שֶׁל חֹמֶץ

זֶה נוֹלֵד בּוֹ חֲרִיפוּת וְיִהְיֶה גְּרָמָא לַעֲשׂוֹת לְהַחְמִיץ יוֹתֵר מִמֵּי פֵּרוֹת עִם מַיִם עַיֵּן שָׁם, וְשָׁם כָּתַב גַּם כֵּן בְּצִנְעָן מֵי צְמוּקִים דִּינָם כְּמֵי פֵּרוֹת לְחוּד, וְצָתָם נָמֵי כְּמוּתָהּ, וּלְמָאן דְּאָמַר שֶׁמִּכָּל מָקוֹם צָרִיךְ לְזַהֵר לְשָׁהֲרָם מֵחֲמִיר, אִם כֵּן הוּא הַדִּין הַשָּׂכָר הַיּוֹצֵא עַל יְדֵי הַצָּנָה. וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה לְהַחְמִיר שֶׁעַל יְדֵי מַצָּה בְּשֶׁמֶן אֲפִלּוּ עִם מַיִם מֵחֲמִיצִין אֲפִלּוּ עִם מְעַט מַיִם וְלָכֵן אָסוּר, עַיֵּן שָׁם. וְנִרְאֶה שֶׁזֶּה כְּדִבְרֵי הַשְּׁלָ״ה (מסס פסחים, נר מצוה אות כג) כְּשֶׁהַשֶּׁמֶן הָיָה רוֹתֵחַ

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְאָכְלָהּ בְּפֶסַח אֶלָּא יַשְׁהֲנוּ עַד לְאַחַר הַפֶּסַח: **(יט) לְצָרְכֵי חוֹלֶה וְכוּ׳.** מִיהוּ (כה) יֹאפֶם מִיָּד וְכַנַּ״ל. וְדַוְקָא בְּמֵי פֵּרוֹת לְחוּדַיְהוּ (כו) אֲבָל בְּמֵי פֵּרוֹת עִם מַיִם אֵין לָלוּשׁ לְכַתְּחִלָּה אֲפִלּוּ בְּשָׁעַת הַדָּחַק: **ה (כ) בְּמֵי פֵּרוֹת וְכוּ׳.** הֵיְנוּ (מ) בְּמֵי בֵיצִים וּשְׁאָר מֵי פֵּרוֹת דְּבָרִים שֶׁאֵינָם מִשְׁבָּעָה מַשְׁקִין שֶׁמְּמַנָּם י״ד שָׁחַ״ט דַּ״ם [וּמְבֹאָרִים לְעֵיל בְּסִימָן קנ״ח (ס״ד)]. וְהַטַּעַם דְּעַל יְדֵי מֵי פֵּרוֹת אֵין הָעִסָּה מְכַשֶּׁרֶת לְקַבֵּל טֻמְאָה וְנִשְׁאֶרֶת הַחַלָּה טְהוֹרָה, וְאֵין לוֹ שׁוּם עֵצָה אַחֵר כָּךְ מַה לַּעֲשׂוֹת בָּהּ, לְשָׂרְפָהּ אֵינוֹ יָכוֹל שֶׁאֵין שׂוֹרְפִין קָדָשִׁים טְהוֹרִים, וּלְאָכְלָהּ אֵינוֹ יָכוֹל שֶׁרָבָן טְמֵאֵי מֵתִים הֵן. וּבְשָׁאַר יְמוֹת הַשָּׁנָה יֵשׁ עֵצָה שֶׁיִּתֵּן בְּעֵת הַלִּישָׁה גַּם מְעַט מַיִם וּמְמַלֵּא

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מט) דְּצָרִיךְ לָחֹשׁ לְדַעַת רַשׁ״י (לו. ד״ה אין לשין אות): **(מט) עוֹלַת שַׁבָּת** (סק״ה) **וְאֵלֶיהָ** רַבָּה (סק״ד). **וְעַיֵּן בְּעוֹלַת שַׁבָּת** (שם) **שֶׁכָּתַב דְּאֶפְלּוּ בְּקִשּׁוּי שֶׁהוּא דָּבָר מוּעָט נָמֵי דִּינוֹ כְּמֵי פֵּרוֹת עִם מַיִם, וּכְמַאֲמָר מָרְדְּכַי** (סק״ו) **מְצֻדָּד לְהַקֵּל בָּזֶה: ה (מ)** בְּאֵר הַגּוֹלָה (סק״ה) **וּמָגֵן אַבְרָהָם** (סק״ה) **וּפְרִי חָדָשׁ וְהַגְּרַ״א.** וְיֵשׁ מֵאַחֲרוֹנִים שֶׁכָּתְבוּ דְּטַעַם הַמְחַבֵּר מְשׁוּם דְּיֵשׁ מְקַצָּת פּוֹסְקִים שֶׁסּוֹבְרִים דְּאִם לָשׁ בְּמֵי פֵּרוֹת [שְׁאֵינָם מִשְׁבָּעָה מַשְׁקִין] אֵינוֹ חַיָּב בְּחַלָּה, וְאַף דִּבְדִיעֲבַד אִם לָשׁ קָיְמָא לַן דְּחַיָּב בְּחַלָּה, מִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה טוֹב לָצֵאת גַּם דֵּעָה זוֹ וְעַל כֵּן יָלוּשׁ פָּחוֹת מִכַּשִּׁעוּר. וּלְבָאוּר זֶה הִסְכִּים גַּם הַבַּיִת מֵאִיר וְנָטָה קְצָת מִדִּבְרֵי הַחק יַעֲקֹב (סק״ט): **(מא) וּמֵימֵי שְׁיֵרִי דְּבָשׁ וּשְׁאָר דְּבָרִים מִשְׁבָּעָה מַשְׁקִים אֵין לוֹ, דְּאִם לֹא כֵּן יָצְרַב עִמָּהֶם:** **ו (מא)** פְּרִי חָדָשׁ וְחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ט הַגָּהַת מֵימוֹנִי פֶּרֶק ה' (אות ה).

(כג) * וּבִלְבַד שֶׁלֹּא נִתְעָרֵב בָּהֶם (יֵ֫) מַיִם: ז טיש לְבָרֵר (כד) הַמֶּלַח קוֹדֶם פֶּסַח מֵחִטִּים שֶׁלֹּא יִהְיוּ בְּתוֹכוֹ, כִּי

בְּאֵר הַיטֵב

וַאֲפִלּוּ בְּאָכְלָה הַמֶּקַּל לֹא הִפְסִיד. בַּאֵר הַיטֵב אֲשֶׁר לְפָנַי, עַיִן שָׁם: (יֵ֫) מַיִם. תֵּימַהּ דִּבְסָעִיף ג' כָּתַב דַּאֲפִלּוּ נִתְעָרֵב בָּהֶם מַיִם בָּטֵל, וְעַיִן אַחֲרוֹנִים וּבַחק יַעֲקֹב (סק״ כ)

בַּאוּר הַלָּכָה

בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו) שֶׁחִתְנוּ מְפֹרָשׁ כֵּן, וְכֵן מָצָאתִי לַהֲלָכָה בְּרוּרָה (סק״ה) שֶׁמַּסְכִּים כֵּן לְהֲלָכָה. וְכֵן נִרְאֶה שֶׁפְּרִשׁוּ בַּעַל צֵמַח צָדָק (סי׳ קכב) וְהַשָּׁלָ״ה (מס׳ פסחים, נר מצוה אות כג) מוּבָאִים דִּבְרֵיהֶם בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ו' בְּקִצּוּרָה, וּבְפְרִי חָדָשׁ (סי׳ תסז סק״ו) הֵבִיא דִּבְרֵיהֶם בְּאָרֻכָּה, וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי חָדָשׁ (שם) וּמַשָּׂה יְהוּדָה (סי׳ תסז סק״א) בְּפָרוּשׁ דִּבְרֵיהֶם. וְכֵן הוּא דַּעַת הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק״ז) וְכֵן נִרְאֶה דַּעַת הַגְּרִ״א בְּסָעִיף קָטָן (ח׳) [ח׳], עַיֵּן שָׁם שֶׁהוֹכִיחַ דִּבְרֵי הַמְחַבֵּר מֵהָא דְּפָרַק כָּל שָׁעָה (לט:), הָא בְּמִילְתָא וּמִשְׁתָּא, וְאַף עַל גַּב דְּמִילְתָא אֵינוֹ כִּי אִם מַיִם לְדַעַת הַמְחַבֵּר בְּסָעִיף ד' וְאִם כֵּן הוּא מַיִם עִם מֵי פֵּרוֹת, וְעַל כָּרְחֵךְ דְּמַעַט הַמֶּלַח מְתַבַּשֵּׁל. [וְלֹא סְבִירָא לֵיהּ כְּסָבְרַת הָרַ״ן (יב. ד״ה ותיקא) דְּמִשּׁוּם שְׁנִשְׁתַּנָּה צוּרָתוֹ וּכְמוֹ שֶׁמּוּבָא דְּבָרָיו לְקַמָּן סִימָן תס״ג בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן א' וְעַיֵּן בְּרָיטְבָ״א שָׁם בְּסוּגְיָא (לט: ד״ה ותיקא)]. וּמוּכָח דְּדַעַת הַגְּרִ״א בְּכַוָּנַת הַמְחַבֵּר דְּלֹא מִשְׁתַּעֵי שֶׁתִּסְרַח הַיַּיִן מֵהַפְּךָ הַמַּיִם לַיַּיִן, דְּהָא הָתָם לֹא שַׁיְּךָ זֶה, וְעַל כָּרְחֵךְ מִשְׁתַּעֵי שֶׁתִּסְרַח הַיַּיִן מֵהַפְּךָ הַמַּיִם לַיַּיִן, אוֹ דְּלְמָא שְׁאנֵי עֲנָבִים שֶׁכֹּחָם חָזָק לְהַפְּךָ הַמַּיִם לַיַּיִן, וְכֵן בְּדָבָשׁ צְמוּקִים הַנִּ״ל עַל יְדֵי הַבְּשׁוּל נִשְׁתַּנָּה בְּרִיָּתָן לְגַמְרֵי וְנַעֲשִׂים דָּבָר גּוּפִי, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּכָל אֵלּוּ אַף לְאַחַר עֲשִׂיָּתָן וּבְשׁוּלָן עִקָּרָן מַיִם. (לֵ) וְעַל כֵּן יֵשׁ לְהַחְמִיר הֵיכִי שֶׁנָּפַל בָּהֶם שֶׁלֹּא לִשְׁתּוֹתָן, אֲבָל לְשַׁהוֹתָן עַד אַחַר פֶּסַח אוֹ לְמִכֹּר לְעַכּוּ״ם יֵשׁ לְהָקֵל. אָכֵן אִם יָדוּעַ שֶׁהַחֲטָה לֹא הָיָה מֵעַת לְעֵת בַּמַּיִם, אֵין לְהַחְמִיר אֲפִלּוּ לִשְׁתִּיָּה (לֶ) דְּצוֹנֵן אֵינוֹ נוֹתֵן טַעַם. וְכֵן אִם הַחֲטָה לֹא נִתְבַּקְּעָה רַק נִתְרַכְּכָה לְבַד יֵשׁ לְהָקֵל אֲפִלּוּ אִם אֵינוֹ יָדוּעַ לוֹ כְּמָה שֶׁהָיָה, [וְכִמוֹ שֶׁבֵּאַרְתִּי לְקַמָּן בְּסִימָן תס״ז סָעִיף י״ב בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן נ״ה] אִם לֹא שֶׁיָּדוּעַ לוֹ שֶׁשְּׁהָיָה הַחִטָּה מֵעַת לְעֵת בַּמַּיִם דְּנַעֲשָׂה כְּבוּשׁ. כְּתִבוּ הַפּוֹסְקִים (לֶ) דְּשָׁמֵן הָרַי נַמִי מֵי פֵּרוֹת, לְפִיכָךְ חִטָּה שֶׁנָּפַל לְתוֹךְ שָׁמֵן אֲפִלּוּ רוֹתֵחַ אֵינוֹ אוֹסֵר, שֶׁמֵּי פֵּרוֹת אֵינוֹ מַחְמִיץ וַאֲפִלּוּ נִתְבַּקַּע הַחִטָּה, וּבְלִבַד שֶׁלֹּא נִתְעָרֵב מַיִם בְּתוֹךְ הַשָּׁמֶן אַחַר שֶׁהִתִּיכוּ אוֹתוֹ, וְאַף שֶׁנִּבְלְאוּ הֵכִי יֵשׁ בְּכָל שָׁמֶן תַּעֲרֹבֶת מַיִם שֶׁהָרֵי מְדִיחִין אוֹתוֹ בְּשַׁעַת מִלְיָחָתוֹ, מִכָּל מָקוֹם אֵין לָחֹשׁ לָזֶה, לְפִי שֶׁכְּשֶׁנִּתְבַּשֵּׁל שָׁמֶן בַּקְּדֵרָה בְּשׁוּל יָפֶה נִשְׁרְפוּ הַמַּיִם בַּבְּשׁוּל וְהָלְכוּ לָהֶם שׁוּם מַיִם אַחֵר עֲשִׂיתָן, וְלָכֵן אֲפִלּוּ יָדוּעַ שֶׁעָרַב לְהַדְיָא תּוֹךְ הַשָּׁמֶן מַיִם מְעַט קֹדֶם שֶׁהִתִּיכוּ אוֹתוֹ, אֵין לָחֹשׁ. וְכָל זֶה בְּיָדוּעַ שֶׁנָּפְלָה אַחַר שֶׁהִתִּיכוּ הַשָּׁמֶן, אֲבָל אִם נִמְצָא חִטָּה בְּתוֹךְ שָׁמֶן וְאֵינוֹ יָדוּעַ אִם נָפְלָה מִקֹּדֶם אוֹ אַחַר כָּךְ, אִם הַרִיקוּ הַשָּׁמֶן מִקְּדֵרָה שֶׁבִּשַּׁל בָּהּ לִכְלִי אַחֵר וְשָׁם נִמְצָא הַחִטָּה, אַף שֶׁהָיָה הַשָּׁמֶן עֲדַיִן רוֹתֵחַ מֵאֵת, דְּלֹא מַחְזִקִינַן אִסּוּרָא וְאָמְרִינַן בִּכְלִי שֵׁנִי נִמְצָא וְשָׁם הָיָה גַּם מִקֹּדֶם, וּכְשֶׁהֲרִיקוּ הַשָּׁמֶן עָלֶיהָ כְּבָר לֹא הָיוּ מַיִם בָּהֶם. (לֶ) וְכֵן אֲפִלּוּ אִם נִמְצֵאת הַחִטָּה בְּאוֹתוֹ כְּלִי שֶׁהִתִּיכוּ בּוֹ רַק שֶׁהָיָה לְאַחַר שֶׁהֻסַּר מִן הַכִּירָה וְהֶעֱמִידוּהָ בְּמָקוֹם אַחֵר, וְשָׁם נִמְצֵאת הַחִטָּה בּוֹ אֲפִלּוּ בְּעוֹד הַשָּׁמֶן רוֹתֵחַ, מַתִּיר, דְּלֹא מַחְזִקִינַן אִסּוּרָא מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וְאָמְרִינַן הַחִטָּה נָפְלָה בְּמָקוֹם זֶה שֶׁכְּבָר הִתִּיכוּהָ וְנַעֲשֵׂית הֶכֵל מֵי פֵּרוֹת. אֲבָל אִם נִמְצֵאת (לֶ) הַחִטָּה הַבְּקִיעָה בִּכְלִי רִאשׁוֹנָה שֶׁהִתִּיכוּ בָּהּ הַשָּׁמֶן (לֵ) בְּפֶסַח וְהִיא בְּמָקוֹמָהּ עוֹמֶדֶת, אָסוּר הַשָּׁמֶן, דְּחִישִׁינַן שֶׁמָּא נָפְלָה קֹדֶם הַהַתָּכָה אוֹ בְּתַחִלַּת הָרְתִיחָה שֶׁעֲדַיִן הָיוּ מֵי הֲדָחָה בְּעֵין עַל הַשָּׁמֶן, וּמֵיָּד הַחְמִיצָה כְּדִין מַיִם עִם מֵי פֵּרוֹת שֶׁמְּמַהֲרִים לְהַחְמִיץ וְאוֹסֶרֶת הַשָּׁמֶן. (לֵ) וְאִם אוֹמֵר בְּבֵרוּר שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁלֹּא הִתִּיךְ תַּכְף אַחַר הַהֲדָחָה רַק שֶׁכְּבָר נִתְיַבֵּשׁ הַמַּיִם מִקֹּדֶם, בָּזֶה אֲפִלּוּ נִמְצֵאת הַחִטָּה קֹדֶם שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל הַשָּׁמֶן בְּשׁוּל יָפֶה גַּם כֵּן מַתִּיר, שֶׁאֵין כָּאן אֶלָּא מֵי פֵּרוֹת בִּלְבָד. וְאִם עָשׂוּ בַּשָּׁמֶן עִגּוּלִים (שְׁקוֹרִין קֶנְיְידְלֶי״ז) מִמַּצָּה טְחוּנָה וְנִמְצָא חִטָּה בָּהֶם, אִם לֹא עָרַב בָּהֶם מַיִם רַק שֶׁמֶן וּבֵיצִים פְּשִׁיטָא דְּמֻתָּר דְּמֵי פֵּרוֹת הֵן וְאֵינָן מַחְמִיצִין, אֲבָל אִם יֵשׁ בְּהָעִגּוּלִים מַיִם גַּם כֵּן אֲפִלּוּ מְעַט, הֲוֵי מֵי פֵּרוֹת עִם מַיִם וְאָסוּר. וְהוּא הַדִּין הַמַּצָּה שֶׁשּׁוֹרִין אוֹתָהּ בְּמַיִם לְאַחַר אֲפִיָּתָהּ וְסוֹחֲטִין אוֹתָהּ וְאַחַר כָּךְ לְשִׁין אוֹתָהּ בְּשֶׁמֶן, אִם נָפְלָה חִטָּה לְתוֹכָהּ (מ) יֵשׁ לְהַחְמִיר וּלְאָסְרָהּ, לְפִי שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְסָחְטָהּ כָּל כָּךְ וְנִשְׁאֲרוּ בְּתוֹכָהּ מַיִם בְּעֵין: ז (כד) הַמֶּלַח. הֵיכִנוּ בְּמֶלַח שֶׁל יָם דִּכְמִים דְּמֵי,

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(כג) וּבִלְבַד שֶׁלֹּא נִתְעָרֵב בָּהֶם מַיִם. דְּאִם נִתְעָרֵב אַדְרַבָּה מַחְמִיצִין טְפֵי וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף ב'. וְהָא דְּמִבְּאֹר לְעֵיל בְּסָעִיף ג' דְּמַתָּר לָלוּשׁ בְּיַיִן אַף עַל פִּי שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ בְּלֹא טִפַּת מַיִם, (לֵ) שָׁאנֵי הָתָם שֶׁנָּפְלוּ הַמַּיִם קֹדֶם תְּסִיסַת הַיַּיִן וּבִתְסִיסַת הַיַּיִן נִתְהַפְּכוּ הַמַּיִם לְהְיוֹת יַיִן, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הֵיכִי שֶׁמִּתְעָרֵב אַחַר כָּךְ. וְחִטָּה שֶׁנִּמְצֵאת בְּמֵי דְּבַשׁ (שְׁקוֹרִין מָע״ד) אוֹ בְּיַיִן שֶׁרָף (הַנַּעֲשִׂין מִפֵּרוֹת) אוֹ בְּשֶׁכָר שֶׁל תְּמָרִים וּפֵרוֹת וְיָדוּעַ שֶׁלֹּא נִתְעָרֵב בָּהֶם שׁוּם מַיִם אַחַר עֲשִׂיָּתָן, אִם אוֹסֵר אוֹ לֹא, (לֵ) נִסְתַּפְּקוּ הָאַחֲרוֹנִים בָּזֶה אִם יֵשׁ לְדַמּוֹתָן לְיַיִן שֶׁל צְמוּקִים דְּעַל יְדֵי הַתְּסִיסָה נָהֲפָךְ הַמַּיִם לִהְיוֹת יַיִן, וְהָכִי נַמִי עַל יְדֵי הַבִּשּׁוּל וּתְסִיסַת הַדְּבַשׁ נֶהְפָּךְ הַמַּיִם וְנַעֲשׂוּ מֵי פֵּרוֹת וְכֵן בִּשְׁאָרֵי דְּבָרִים הַנַּ״ל, אוֹ דִּלְמָא שְׁאנֵי עֲנָבִים שֶׁכֹּחָם חָזָק לְהַפְּךָ הַמַּיִם לַיַּיִן, וְכֵן בִּדְבַשׁ צְמוּקִים הַנַּ״ל עַל יְדֵי הַבִּשּׁוּל נִשְׁתַּנָּה בְּרִיָּתָן לְגַמְרֵי וְנַעֲשִׂים דָּבָר גּוּפִי, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּכָל אֵלּוּ אַף לְאַחַר עֲשִׂיָּתָן וּבִשּׁוּלָן עִקָּרָן מַיִם. (לֵ) וְעַל כֵּן יֵשׁ לְהַחְמִיר הֵיכִי שֶׁנָּפַל בָּהֶם שֶׁלֹּא לִשְׁתּוֹתָן, אֲבָל לְשַׁהוֹתָן עַד אַחַר פֶּסַח אוֹ לְמִכֹּר לְעַכּוּ״ם יֵשׁ לְהָקֵל. אָכֵן אִם יָדוּעַ שֶׁהַחִטָּה לֹא הָיָה מֵעַת לְעֵת בַּמַּיִם, אֵין לְהַחְמִיר אֲפִלּוּ לִשְׁתִּיָּה, [וְכִמוֹ שֶׁבֵּאַרְתִּי לְקַמָּן בְּסִימָן תס״ז סָעִיף י״ב בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן נ״ה] אִם לֹא שֶׁיָּדוּעַ לוֹ שֶׁשְּׁהָתָה הַחִטָּה מֵעַת לְעֵת בַּמַּיִם דְּנַעֲשָׂה כְּבוּשׁ. כְּתִבוּ הַפּוֹסְקִים (לֶ) דְּשָׁמֵן הָרַי נַמִי מֵי פֵּרוֹת, לְפִיכָךְ חִטָּה שֶׁנָּפַל לְתוֹךְ שָׁמֶן אֲפִלּוּ רוֹתֵחַ אֵינוֹ אוֹסֵר, שֶׁמֵּי פֵּרוֹת אֵינוֹ מַחְמִיץ וַאֲפִלּוּ נִתְבַּקַּע הַחִטָּה, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא נִתְעָרֵב מַיִם בְּתוֹךְ הַשָּׁמֶן אַחַר שֶׁהִתִּיכוּ אוֹתוֹ, וְאַף שֶׁנִּבְלְאוּ הֵכִי יֵשׁ בְּכָל שָׁמֶן תַּעֲרֹבֶת מַיִם שֶׁהָרֵי מְדִיחִין אוֹתוֹ בְּשַׁעַת מִלְיָחָתוֹ, מִכָּל מָקוֹם אֵין לָחֹשׁ לָזֶה, לְפִי שֶׁכְּשֶׁנִּתְבַּשֵּׁל שָׁמֶן בַּקְּדֵרָה בְּשׁוּל יָפֶה נִשְׁרְפוּ הַמַּיִם בַּבְּשׁוּל וְהָלְכוּ לָהֶם שׁוּם מַיִם אַחֵר עֲשִׂיתָן, וְלָכֵן אֲפִלּוּ יָדוּעַ שֶׁעָרַב לְהַדְיָא תּוֹךְ הַשָּׁמֶן מַיִם מְעַט קֹדֶם שֶׁהִתִּיכוּ אוֹתוֹ, אֵין לָחֹשׁ. וְכָל זֶה בְּיָדוּעַ שֶׁנָּפְלָה אַחַר שֶׁהִתִּיכוּ הַשָּׁמֶן, אֲבָל אִם נִמְצָא חִטָּה בְּתוֹךְ שָׁמֶן וְאֵינוֹ יָדוּעַ אִם נָפְלָה מִקֹּדֶם אוֹ אַחַר כָּךְ, אִם הַרִיקוּ הַשָּׁמֶן מִקְּדֵרָה שֶׁבִּשַּׁל בָּהּ לִכְלִי אַחֵר וְשָׁם נִמְצָא הַחִטָּה, אַף שֶׁהָיָה הַשָּׁמֶן עֲדַיִן רוֹתֵחַ מֵאֵת, דְּלֹא מַחְזִקִינַן אִסּוּרָא וְאָמְרִינַן בִּכְלִי שֵׁנִי נִמְצָא וְשָׁם הָיָה גַּם מִקֹּדֶם, וּכְשֶׁהֲרִיקוּ הַשָּׁמֶן עָלֶיהָ כְּבָר לֹא הָיוּ מַיִם בָּהֶם. (לֶ) וְכֵן אֲפִלּוּ אִם נִמְצֵאת הַחִטָּה בְּאוֹתוֹ כְּלִי שֶׁהִתִּיכוּ בּוֹ רַק שֶׁהָיָה לְאַחַר שֶׁהֻסַּר מִן הַכִּירָה וְהֶעֱמִידוּהָ בְּמָקוֹם אַחֵר, וְשָׁם נִמְצֵאת הַחִטָּה בּוֹ אֲפִלּוּ בְּעוֹד הַשָּׁמֶן רוֹתֵחַ, מַתִּיר, דְּלֹא מַחְזִקִינַן אִסּוּרָא מִמָּקוֹם לְמָקוֹם וְאָמְרִינַן הַחִטָּה נָפְלָה בְּמָקוֹם זֶה שֶׁכְּבָר הִתִּיכוּהָ וְנַעֲשֵׂית הֶכֵל מֵי פֵּרוֹת. אֲבָל אִם נִמְצֵאת (לֶ) הַחִטָּה הַבְּקִיעָה בִּכְלִי רִאשׁוֹנָה שֶׁהִתִּיכוּ בָּהּ הַשָּׁמֶן (לֵ) בְּפֶסַח וְהִיא בְּמָקוֹמָהּ עוֹמֶדֶת, אָסוּר הַשָּׁמֶן, דְּחִישִׁינַן שֶׁמָּא נָפְלָה קֹדֶם הַהַתָּכָה אוֹ בְּתַחִלַּת הָרְתִיחָה שֶׁעֲדַיִן הָיוּ מֵי הֲדָחָה בְּעֵין עַל הַשָּׁמֶן, וּמֵיָּד הַחְמִיצָה כְּדִין מַיִם עִם מֵי פֵּרוֹת שֶׁמְּמַהֲרִים לְהַחְמִיץ וְאוֹסֶרֶת הַשָּׁמֶן. (לֵ) וְאִם אוֹמֵר בְּבֵרוּר שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁלֹּא הִתִּיךְ תַּכְף אַחַר הַהֲדָחָה רַק שֶׁכְּבָר נִתְיַבֵּשׁ הַמַּיִם מִקֹּדֶם, בָּזֶה אֲפִלּוּ נִמְצֵאת הַחִטָּה קֹדֶם שֶׁנִּתְבַּשֵּׁל הַשָּׁמֶן בְּשׁוּל יָפֶה גַּם כֵּן מַתִּיר, שֶׁאֵין כָּאן אֶלָּא מֵי פֵּרוֹת בִּלְבָד. וְאִם עָשׂוּ בַּשָּׁמֶן עִגּוּלִים (שְׁקוֹרִין קֶנְיְידְלֶי״ז) מִמַּצָּה טְחוּנָה וְנִמְצָא חִטָּה בָּהֶם, אִם לֹא עָרַב בָּהֶם מַיִם רַק שֶׁמֶן וּבֵיצִים פְּשִׁיטָא דְּמֻתָּר דְּמֵי פֵּרוֹת הֵן וְאֵינָן מַחְמִיצִין, אֲבָל אִם יֵשׁ בְּהָעִגּוּלִים מַיִם גַּם כֵּן אֲפִלּוּ מְעַט, הֲוֵי מֵי פֵּרוֹת עִם מַיִם וְאָסוּר. וְהוּא הַדִּין הַמַּצָּה שֶׁשּׁוֹרִין אוֹתָהּ בְּמַיִם לְאַחַר אֲפִיָּתָהּ וְסוֹחֲטִין אוֹתָהּ וְאַחַר כָּךְ לְשִׁין אוֹתָהּ בְּשֶׁמֶן, אִם נָפְלָה חִטָּה לְתוֹכָהּ (מ) יֵשׁ לְהַחְמִיר וּלְאָסְרָהּ, לְפִי שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְסָחְטָהּ כָּל כָּךְ וְנִשְׁאֲרוּ בְּתוֹכָהּ מַיִם בְּעֵין: ז (כד) הַמֶּלַח. הֵיכִנוּ בְּמֶלַח שֶׁל יָם דִּכְמִים דְּמֵי,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(נה) כֵּן תִּרְצוּ רֹב אַחֲרוֹנִים: (נכ) דְּהַמְגֵן אַבְרָהָם (סק״ו) נִשְׁאַר בְּסָפֵק, וְיֵשׁ מֵאַחֲרוֹנִים שֶׁהֶעְתִּיקוּ לְהָקֵל כְּגוֹן הַמַּשָּׂה יְהוּדָה (סק״ו) וְכֵן בְּמוֹר וּקְצִיעָה וְיֵשׁ שֶׁהֶעְתִּיקוּ לְהַחְמִיר כְּגוֹן הַשַּׁ״ז לְקַמָּן בְּסִימָן תס״ז סוֹף סָעִיף קָטָן י״ח (וּמֵה שֶּׁדָּחָה הַפְּרִי מְגַדִּים דִּפְעַם הַשַּׁ״ז דְּלְמָא נִפְלָה מִקֹּדֶם, אֵין מַשְׁמַע כֵּן לְהַמְעַיֵּן שָׁם בִּלְשׁוֹנוֹ, וְכֵן כְּפִי אַחֲרוֹנִים כָּתְבוּ דְּדַעַת הַשַּׁ״ז בָּזֶה לְהַחְמִיר), וְהַגְּרִ״ז בְּסִימָן זֶה (סי״ג): (נג) פְּרִי מְגַדִּים בְּסִימָן זֶה (א״א סק״ו) וּבְסִימָן תס״ז בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב אות י״ח עַיֵּן שָׁם: (נד) אַף דִּלְקַמָּן בְּסִימָן תס״ז סָעִיף י״ב יֵשׁ מַחְמִירִין אַף בְּצוֹנֵן, הָכָא דִּבְלָאוּ הֵכִי יֵשׁ סְבָרָא דְּהֵנֵי מֵי פֵּרוֹת בְּנַדְאֵי אֵין לְהַחְמִיר וְכֵן מַשְׁמַע בְּמָקוֹר חַיִּים (סי׳ תסז ביאור סק״ד יד): (נה) מִמְּגֵן אַבְרָהָם (שם) וּפְרִי חָדָשׁ (סי׳ תסז סט״ו) וְחֶמֶד מֹשֶׁה (שם סק״ו יג) וְהַגְּרִ״ז (סט״ו): (נו) מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן תס״ז סוֹף סָעִיף קָטָן כ״ה וְהוּבָא בְּחֶמֶד מֹשֶׁה (שם) וּבְמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק״ו) לְהַלָּכָה, וְאַף שֶׁבְּמָקוֹר חַיִּים הַשִּׁיג עָלָיו שָׁם (ביאור סק״ט יא) וְדַעְתּוֹ דְּזֶה לֹא מִקְרֵי מִמְּקוֹם לְמָקוֹם, כְּבָר כָּתְבוּ בְּסִימָן תס״ז סָעִיף י״ב בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם (סק״ נג) בְּשֵׁם הַבַּיִת מֵאִיר, דְּעִקַּר הַדִּין דְּמַחְזִיקִין מִזְּמַן לְזְמַן גַּם כֵּן לָאו דְּבָר בְּרוּר הוּא, וְאִם כֵּן אֵין לָנוּ לְהַחְמִיר בָּזֶה יוֹתֵר מִדְּאִי בְּאִסּוּר מַשֶּׂהוּ. וּמִכָּל מָקוֹם אִם הַשֶּׁמֶן הָיָה מְכֻסֶּה מִשָּׁעָה שֶׁהֻעֲבַר לְמָקוֹם זֶה, אִם כֵּן אִי אֶפְשָׁר לְחַלּוֹת שֶׁנָּפְלָה עַכְשָׁו וּבְעֵל כָּרְחֵךְ מִקֹּדֶם נָפְלָה [וְחֶמֶד מֹשֶׁה (סי׳ תסז סק״כ)]: (נז) וְאִם אֵינָהּ בְּקִרְוָה יֵשׁ לְצַדֵּד לְהָקֵל. עַיֵּן בְּסִימָן תס״ז סָעִיף י״ב בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (שם) בְּמֶה שֶׁכָּתְבוּ שָׁם לְדִבְרֵי הַבַּיִת מֵאִיר הַנַּ״ל, וְגַם הֵכִי לְהַרְבֵּה פּוֹסְקִים מַעַט הַמַּיִם נִתְבַּשֵּׁל בַּשֶּׁמֶן וּכְשֶׁהֻרִּיקוּ הָעִגּוּלִים בְּכַבּוּד שָׁם לְדִבְרֵי הַבַּיִת מֵאִיר הַנַּ״ל, וְגַם הֵכִי לְהַרְבֵּה פּוֹסְקִים מַעַט הַמַּיִם נִתְבַּשֵּׁל בַּשֶּׁמֶן וּכְשֶׁהֻרִּיקוּ הָעִגּוּלִים בְּכַבּוּד שָׁם לְדִבְרֵי הַבַּיִת מֵאִיר הַנַּ״ל, וְגַם הֵכִי לְהַרְבֵּה פּוֹסְקִים מַעַט הַמַּיִם נִתְבַּשֵּׁל בַּשֶּׁמֶן וּכְשֶׁהֻרִּיקוּ הָעִגּוּלִים בְּכַבּוּד (נח) וּבְהִתִּיכוּ קֹדֶם פֶּסַח לְמַעְמִים מֻתָּר אֲפִלּוּ נִמְצֵאת הַחִטָּה בִּכְלִי רִאשׁוֹנָה, וּכְגוֹן שֶׁנִּזְקַק הַשָּׁמֶן לְפָנֵי הַפֶּסַח, דַּאֲפִלּוּ אִם נִזְחַק שֶׁהַחִטָּה מֻנַּחַת כְּאן מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה וְנִתְמַצָּה מִכָּל מָקוֹם אֵינָהּ אוֹסֶרֶת הַשָּׁמֶן, דְּבִטְלָה בְּשִׁשִּׁים, וּכְשֶׁמַּגִּיעַ הַפֶּסַח דְּהֵיא בְּמֶשֶׁהוּ כְּבָר נִקְרְשָׁה וְאֵינָהּ אוֹסֶרֶת דִּלְיֵכָא כְּבוּשׁ, וְכֵן כָּתַב בְּמָקוֹר חַיִּים (ביאור סק״ג): (נט) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְהַגְּרִ״ז (סי״ז) וְחַיֵּי אָדָם (סי׳ קכו סי״ט), וְהֵם שְׁנֵי קְצָת מִלְּשׁוֹן הַמָּגֵן אַבְרָהָם. וְאַף דִּבְסָעִיף ב' בְּכַבּוּד הַלָּכָה (ד״ה אין לזוש) הֵבֵאתִי מַחֲלֹקֶת בְּנִתְבַּשֵּׁל, כָּאן דְּאֵינוֹ אֶלָּא מֶשֶׁהוּ יֵשׁ לְהָקֵל: (מ) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א) וּבשו״ע הרב (ס״ה) כתב כדעת האחרונים שטעם ביטול המים הוא לפי שמתערב בו בעודו תירוש שלא היה עדיין יין, וכל שהוא תוסס הוא נתבטל ונעשה יין א״כ גם המים שנתערבו בו הופג טעמן ונשתנו להיות יין.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah